

Musiikkiopisto tuli kylään

Kauniainen oli vielä 1960-luvun alussa pieni kylä, jossa elämä soljui rauhallisesti. Muutos tapahtui vuosikymmenen lopussa. Vuonna 1966 kylän väkiluku oli 3 689, mutta nousi 6 108:aan vuonna 1970. Kasvulle oli monia syitä. Tärkeimpänä olivat pohjoisesta pääkaupunkiseudun työmarkkinoille hakeutuneet ihmiset. Kuntia käskettiin pikaisesti rakentamaan asuntoja. Kauniaisten uuteen arkkitehtuuriin kuuluivat rivitalot, paritalot ja kerrostalot. Asuntojen pinta-ala kasvoi, ja se antoi perheille ja kodeille lisää tilaa harrastuksille, muun muassa musisoinnille pianon ja muitten soittimien kanssa.

Lisäksi alettiin tiedostaa koulutuksen merkitystä osana jälleerakentamista sotavuosien jälkeen. Tavoitteellisen musiikkiopetuksen tarpeeseen herättiin koko maassa. Musiikkiopistoille 1960-luku merkitsi suuren läpimurron aikaa. Se on myös merkittävin selitys maamme erittäin korkealle muusikkojen tasolle, kansallisesti ja kansainvälisesti.

Kauniaisissa olivat asukkaat heti alusta, perustamisvuodesta 1906, tarttuneet usein itse herkästi toimeen ja olleet oma-aloitteisia. Muutama intomieli sai ajatuksen ja kutsui mukaan muita. Kauniaisissa on moni hyvä idea toteutunut kiitos näkemysten ja erittäin hyvän yhteistyökyvyn, myös kunnan kanssa. Virkamiehille ja poliitikoille on ollut helppo perustella, ja keskustella asioista suoraan ja suhteellisen nopeasti. Asukkaiden korkea koulutustaso on merkinnyt tässä asiassa paljon.

Kauniaisten historiassa 1970-luku erottautuu tapahtumarikkaana vuosikymmenenä. Se voisi antaa materiaalia sosiologiselle tutkimukselle asukkaiden aktiivisuudesta aikana,

Kauniaisten musiikkiopisto täyttää tänä vuonna 50 vuotta. Kuvassa musiikkiopiston lapsikuoro esiintyy keskustassa 1970-luvulla.

Musikintitutet i Grankulla fyller 50 år. På bilden uppträder institutets barnkör i centrum på 1970-talet.

joka oli mullistava monella tapaa. Suomessa tapahtui paljon kulttuurin saralla. Kulttuurilakeja laadittiin, kunnat perustivat uusia virkoja kulttuuritoimeen, seminaareja järjestettiin ja uudet ajatukset synnyttivät uusia projekteja.

Kauniaisten 2 400 uutta asukasta 1960-luvun lopussa toivat alueelle uudenlaista voimaa. Ihmiset muuttivat seudulle ja kyselivät erilaisista palveluista. Jos palvelua ei heti saatu aikaan, asia hoidettiin itse. Uudisraivaajahenki loi yhteenkuuluvuuden tunteen, jota voi verrata Kauniaisten alkuvuosiin, vuoden 1910 aikaan, jolloin 497 tonttia suunniteltiin ja rakennettiin pikavauhtia.

Myös tuolloin muutettiin ensin alueelle ja alettiin sen jälkeen kehittää palveluita tarpeen mukaan. Ihmiset liittyivät ryhmiin, jotka usein jatkoivat toimintaansa yhdistyksinä. Sama ilmiö koettiin 1960- ja 1970-luvulla, jolloin perustettiin suuri määrä yhdistyksiä, jotka vaikuttivat kunnan suuntaviivoihin.

Vanhempien aloitteesta perustettiin 1960-luvun lopussa yhdistys musiikkiopiston tueksi. Toiminta alkoi syksyllä 1970 silloisessa keskuskansakoulussa, nykyisessä Mäntymäen koulussa. Opistolla oli tuolloin 135 oppilasta ja kuusi opettajaa. Piano oli suosituin soitin. Soitinvalikoima kasvoi myöhemmin erilaisilla jousisoittimilla, puhaltimilla ja pop/jazz-instrumenteilla.

Kuorotoiminta alkoi varhaisessa vaiheessa lasten ja nuorten parissa. Opetustilojen tarve kasvoi ja tiloja vuokrattiin muun muassa Betlehemin kirkosta ja Granhultin koulusta, jossa opistolla oli kanslia. Ensimmäisenä rehtorina toimi muutaman vuoden ajan musiikkipedagogi Egil Cederlöf, joka myös oli hyvin aktiivinen valmistelutöissä.

Toiminta laajeni ja syveni. Jatkuvasti kaivattiin uusia tiloja. Opetuksessa tarvittiin useita huoneita yksilöopetukseen, ja suuri tila kuoro- ja orkesteriharjoituksiin. Tärkeä askel otettiin, kun kulttuuripalvelut päätti antaa Vallmogårdin koko ylimmän kerroksen opistolle. Huvilan entinen makuuhuone äänieristettiin radiostudiotekniikan mukaisesti. Toimisto muutti tiloihin. Musiikkiopisto on ollut tiloissa vuodesta 1981. Keväällä 1982 Vallmogård muuttui kokonaisuudessaan kaupungin kulttuurikeskukseksi, ja musiikkiopisto on sijainnut huvilassa siitä alkaen.

Vallmogårdin ylin kerros on edelleen musiikkiopiston pääpaikka. Kanslia ja pari opetushuonetta on vuosia sitten saanut käyttöönsä Vallmogårdin sivurakennuksen.

Rehtorilla ja opettajilla on jatkuvana haasteena etsiä sopivia tiloja koulujemme luokista. Niitä voidaan käyttää vasta tavallisten koulutuntien jälkeen. Suuressa harjoitustilassa myös tarvitaan säilytystiloja tilaa vieville soittimille. Tilojen takia on vaikea kuvitella, miten musiikkiopisto voi kasvaa. Nykyisin oppilaita on noin 400 ja palkkalistoilla 40 ihmistä.

Kauniaisten musiikkiopisto on 50 vuoden aikana antanut alueelle erittäin hyvää näkyvyyttä. Oppilaat ovat esiintyneet Suomessa ja ulkomailla, osallistuneet erilaisiin musiikkitaapahtumiin, kilpailuihin ja musiikkileireihin. Levyjä on äänitetty, yhteistyötä on tehty muun muassa Kansallisoopperan ja Kauniaisten lasten ja nuorten taidekoulun kanssa. Toimintaa tukee tukiyhdistys. Lukukausimaksut ja vuosittain annettu kunnallinen määräraha antavat rahallista tukea.

Toiminta on vuodesta 1989 myös saanut valtiollista tukea, ja siten toimii Opetushallituksen alaisuudessa. Musiikkiopisto antaa nykyisin taiteen perusopetusta. Oppilaitoksen asemaa voidaan verrata lukio-opetukseen. Kauniaisten musiikkiopiston opetussuunnitelma ja tavoitteet muodostavat yhteisen perustan maan muiden musiikkioppilaitosten kanssa. Tämä kertoo, miten korkealle musiikkikasvatusta arvostetaan myös valtiollisella tasolla.

Kauniainen on aina tukenut musiikkia ja konserttitoimintaa. Kotikonsertteja järjestettiin kauan aikaa sitten huviloissa, ja sen jälkeen on ollut Vallmogårdin torstai-sarja 20 vuoden ajan. Ja nykyisin meillä on kansainvälinen musiikkiviikko, joka tuo suuria tähtiä Uuteen Paviljonkiin. Suurelta osin tätä kaikkea tukee kaupunki. Pieni oppilas tuskin ajattelee tätä, kun hän istuu flyygelin ääreen Vallmogårdin salissa. Hän miettii silloin musiikkia, ja me kuuntelijat oppilasta, joka esiintyy ehkä ensimmäistä kertaa omalla ohjelmalla.

Toivotamme oppilaalle ja Kauniaisten musiikkiopistolle onnea jatkoon.

CLARA PALMGREN
KÄÄNNÖS: JUHANI HEIKKILÄ

Ett musikinstitut kom till byn

I början av 1960-talet var Grankulla ännu en liten by med ett stillsamt liv. Förändringen kom i slutet av decenniet. Från 3 689 år 1966 steg invånarantalet till 6 108 år 1970. Ökningen hade många orsaker. Den främsta var folkströmmen som norrifrån sökte sig till huvudstadsregionen, till nya arbetsmöjligheter. Kommunerna gavs påbud att snabbt bygga bostäder.

Grankulla fick en ny arkitektur med radhus, parhus, höghus. Bostadsytan förstörades. Det i sin tur gav familjerna mera utrymme för hobbyverksamhet i hemmen, bl.a. för musicerande runt piano och andra instrument. Man blev dessutom medveten om bildningens betydelse i återuppbyggnadslivet efter krigsåren. Behovet av ledd musikundervisning väcktes i hela landet. 1960-talet blev musikinstitutens stora genombrottsår. De är den viktigaste förklaringen till landets mycket höga musikernivå, nationellt och internationellt.

I Grankulla har invånarna från början, dvs från grundläggningen 1906, ofta tagit "saken i egna händer". En idé väcks och några entusiaster samlar andra omkring sig. I Grankulla har många idéer blivit verklighet tack vare visioner och ett mycket gott samarbete – också med kommunen. Det har gått att motivera och diskutera med tjänstemän och politiker, direkt och relativt snabbt. Här har invånarnas höga utbildningsnivå haft en stor betydelse.

I Grankullas historia kommer 1970-talet att framstå som ett mycket händelserikt decennium. Det kunde ge stoff till en sociologisk undersökning av invånaraktivitet i en tid som var omvälvande på många sätt. Kulturellt hände mycket i Finland. En kulturlag skrevs, kommunerna grundade nya tjänster inom kultur, seminarier ordnades och nya tankar födde nya projekt.

De 2 400 nya invånarna i Grankulla från slutet av 1960-talet gav orten en helt ny styrka. Man flyttade in, man frågade efter service av olika slag. Om den inte genast ordnades, ordnade man själv. Nybyggarand gav en samhörighet som kan jämföras med den allra första tiden i Grankulla, åren kring 1910 då 497 tomter bildades och bebyggdes i snabb takt. Också

då flyttade man först in och började sedan utveckla servicen enligt behov. Dem enades man om i grupper som ofta fortsatte som föreningar. Samma fenomen upplevdes under 1960-70-talen då ett mycket stort antal föreningar grundades och sedan gav kommunen nya riktlinjer.

På föräldrainslag bildades i slutet av 1960-talet en förening för understödande av ett musikinstitut. Verksamheten inleddes hösten 1970 i dåvarande Centralfolkskolan, i dag Mäntymäkiskolan. Institutet hade då 135 elever och 6 lärare. Pianot var det populäraste instrumentet. Instrumentutbudet ökades senare med olika stråkinstrument, blåsinstrument och pop/jazzinstrument. Körverksamhet inleddes tidigt bland barn och ungdomar. Behovet av undervisningsutrymmen ökade och man hyrde utrymmen i bl.a. Betlehems kyrkan och Granhultsskolan där institutet också fick ett kansli. Den första rektorn var under några år musikpedagogen Egil Cederlöf, också mycket aktiv i förarbetet.

Verksamheten utvidgades och fördjupades. Det behövdes ständigt nya utrymmen. Undervisningen behövde många rum för solundervisning och ett stort utrymme för kör- och orkesterövningar. Ett viktigt steg togs när kulturrådmännen beslöt att ge hela övre våningen i Vallmogård åt institutet. Villans tidigare sovrum ljudisolerades enligt radiostudioteknik. Kansliet flyttades dit och institutet har verkat där sedan 1981. Våren 1982 invigdes Vallmogård i sin helhet som stadens kulturcentrum och musikinstitutet har funnits i villan sedan dess.

Vallmogårdens övre våning är fortfarande musikinstitutets huvudpunkt. Kansliet och några undervisningsrum har sedan flera år övertagit 2 bostäder i det sk annexet vid Vallmogård. Det är en utmaning för rektor och lärare att stän-

diget söka lämpliga utrymmen bland våra skolors klassrum. De kan ju användas först efter ordinarie skoltid. Utrymmet för stora övningar kräver stuvplats för skrymmande instrument. Med tanke på utrymmena är det svårt för musikinstitutet att växa. I dag har det ca 400 elever och 40 anställda.

Grankulla musikinstitut har i femtio år gett orten mycket god PR. Elever har uppträtt i Finland och utomlands, deltagit i olika musikevenemang, tävlingar och musikläger. Man har bandat in skivor, samarbetat med bl.a. Nationaloperan och Grankulla konstskola för barn och unga. Verksamheten bärs upp av en understödsförening. Terminsavgifter och ett kommunalt, årligt anslag ger finansiellt stöd. Verksamheten har sedan 1989 fått även statligt stöd och underlyder därmed Utbildningsstyrelsen. Institutet ger numera grundläggande konstundervisning i musik som jämställs med gymnasieutbildning. Grankulla musikinstitutets undervisningsplan och målsättning bildar i dag grunden för landets övriga musikinstitut vilket visar hur högt det värderas också på statligt håll.

Grankulla har i alla tider stött musik och konsertverksamhet. För länge sen ordnades hemkonserter i villorna, så kom Vallmogård med sin torsdagsserie i 20 år och numera har vi en internationell musikvecka som tar in stora stjärnor i Nya Paviljongen. Mycket av detta stöds av staden. Det tänker en liten elev knappast på när hen sätter sig vid flygeln i Vallmogårdssal. Då tänker hen på musiken och vi lyssnare på eleven som kanske uppträder för första gången med ett eget program. Vi önskar eleven och Grankulla musikinstitut all lycka i fortsättningen!

CLARA PALMGREN